

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2023. MÁJUS 9-ei ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2023. május 9. 16.00 óra

Jelen vannak: Dr. Sasvári Róbert elnök
Dr. Lehel Zoltán Zsolt elnökhelyettes
Dr. Cservák Csaba
Dr. Kicsi Zselyke Borbála
Dr. Réthelyi Zoltán Attila
Dr. Szalay Tamás

Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Csonka Krisztián
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Gönczi Gergely
Dr. Grundtner András
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Ormándi Edina
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Sóskuti-Varga Gergely NVI általános elnökhelyettes
Dr. Wiedemann János főosztályvezető
az NVI munkatársai

Igazoltan távolmaradó: Dr. Szabó László Levente

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket, külön köszönti a jelen lévő Beadványozót. Megállapítja, hogy a Bizottság 14 fővel határozatképes. A kiküldött meghívóban egy napirendi pont tárgyalására tett javaslatot, melyen belül 5 országos népszavazási kezdeményezés elbírálására kerül sor. Kérdezi a tagtársakat, van-e valakinek a napirend

kiegészítésére vagy módosítására vonatkozó javaslata? Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a napirendet.

Szavazás:

A Bizottság 19. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadta a napirendet.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megkezdik az elfogadott napirend tárgyalását. Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel. Különös tekintettel arra, hogy véleménye szerint ez egy egyértelmű kérdés. Valójában a problémát az indokolás [21] bekezdése írja le, nevezetesen, amikor hivatkozik a kormányrendeletre, hogy mikor lehet megfelelő képesítés nélkül is tanítani. Tehát ebben a tekintetben egyértelműnek látja a kérdést, amely a kormányrendelet által fennálló lehetőséget kívánja megszüntetni. Mivel tiltott tárgykörrel sincs szó, nem látja az indokolás megalapozottságát.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Elmondja, hogy a legtöbb esetben, amikor a Bizottság megtagadja egy népszavazási kezdeményezés hitelesítését, az érvelés az Országgyűlés hatáskörének hiányára vonatkozik, olyan esetekben, amikor az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt, vagy valamelyik minisztert, hogy egyes kérdéseket rendeletben szabályozzon. Tudja, hogy a Kúria vonatkozó döntése és az NVB töretlen gyakorlata ezt irányozza elő. Ezzel nem tud egyetérteni, általában sem, abban a helyzetben pedig különösen nem, amikor a Kormány – évek óta – bármit szabályozhat rendeletben, legutóbb már költségvetést is módosított rendeletben. Ezen az alapon azt is megállapíthatná a Bizottság, hogy semmilyen kérdésben nem lehet népszavazást kiírni, mert a Kormány minden egyes kérdésben jogosult eljárni, kvázi,

mintha neki lenne hatásköre. A későbbiekben már nem fogja elmondani, de minden olyan kérdésben, ahol ez az indoklás, nem fog szavazni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Egyetért a korábban elhangzottakkal, azt gondolja, hogy az a paradigma, amelyből kiindul a tervezet a Kormány rendeletalkotási jogkörével összefüggésben, az nem tartható. Ezért ezen az elvi alapon és egyetértve a dr. Avarkeszi Dezső által elmondottakkal, a tervezettel nem ért egyet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Megérti a tagtársak észrevételeit, de elmondja, hogy az NVB egy olyan jogalkalmazó szerv, amelynek a Kúria eseti döntéseit követnie kell. Álláspontja szerint az NVB nem tehet mást, mint hogy a Kúria gyakorlata alapján, a tervezet [28] bekezdésében foglaltakra tekintettel mint származékos jogalkotási hatáskört érintő döntést, elutasítsa a kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Emlékezteti a tagtársakat az MSZP által korábban benyújtott népszavazási kérdésre, mely arról szólt, hogy legyen-e Felcsúton közpénzből stadion. Akkor bukott ki először ez a kérdéskör arra való hivatkozással, hogy a TAO-pénzeket kormányrendeleti szinten szabályozzák. Abban az ügyben nem mondta ki a Kúria, majd az Alkotmánybíróság, hogy ezt így nem lehet, mert ők sem mertek ekkora képtelenséget leírni. Abban az alkotmányjogi panasz eljárásban is volt hivatkozás azokra az eseti döntésekre, amikor az Alkotmánybíróság több esetben is kimondta, hogy az Országgyűlés jogalkotási hatásköre korlátlan és univerzális. Álláspontja szerint azért van Kormány, mert többsége van a Parlamentben, azonban a jogalkotó a Parlament, tehát ő szabályoz és úgy szabályoz, ahogy akar. Mégis bekövetkezett az, amit ő és dr. Avarkeszi Dezső is elmondott, hogy gyakorlatilag Magyarországon rendeleti kormányzás van háborúra, vírusra, migrációra való hivatkozással.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Visszautal korábbi esetekre, amikor hatásköri problémák, viták voltak arról, hogy a kezdeményezés mire irányul, akkor általában igenlő határozatoknál szokott szerepelni a kérdésben a szófordulat: „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy...”. Véleménye szerint az elmúlt évek gyakorlata alapján az egyértelműséghez ez egy fontos elem volt. Nem állítja, hogy elegendő lenne, ha ez a fordulat szerepelne a kérdésben, mégis szükséges feltételnek gondolja az egyértelműséghez, hiszen az ilyen vitatott kérdésekben

korábban az OVB, majd az NVB és az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján is kijelenthető, hogy az ilyen jellegű megfogalmazást részesítik előnyben és az egyértelműséget ehhez kötik.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Röviden szeretne reagálni az elhangzottakra, egy paradigmát érintő észrevétellel, mely az aktuális kérdésre és a továbbiakra is vonatkozik a saját álláspontját tekintve, miszerint az NVB nem egy alsóbb bíróság, ami a Kúria iránymutatásához kötött, hiszen önállóan alakítják ki jogi álláspontjukat, mindenki a saját, lelkiismerete és szakmai meggyőződése szerint. Tiszteletben tartja a Kúria döntését, de azokban az esetekben, amikor nem ért egyet vele, kötelességének tartja a meggyőződésének megfelelően szavazni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lovas Andrásnak adja meg a szót

Dr. Lovas András NVB tag: Egyetért dr. Lehel Zoltánnal azzal kapcsolatban, hogy a Kúria kialakított egy gyakorlatot, melyet az Alkotmánybíróság jóváhagyott. Álláspontja szerint, amíg ez nem változik meg, addig az NVB-nek ezt a gyakorlatot kell követnie. Elmondja, hogy a rendeleti kormányzásnak, amely elterjedt mostanában és elég széles körben alkalmazza a Kormány, megvannak az alkotmányjogi, alaptörvényi alapjai. Lehet ezt nem szeretni, vagy nem tetszőnek tekinteni, de amíg az Alkotmánybíróság ezt a gyakorlatot nem mondja alaptörvény-ellenesnek, addig a helyzet fennáll Magyarországon és jogszerűen történik. A tervezettel egyetért.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megállapítja, hogy időközben dr. Gönczi Gergely is megérkezett, így a Bizottság létszáma 15 főre változott és továbbra is határozatképes. Megadja a szót dr. Szalay Tamásnak.

Dr. Szalay Tamás NVB tag: Rávilágít, hogy éppen a Bizottság legutóbbi ülésén volt rá példa, hogy akár a tagok jogi meggyőződése ellenére, de a kúriai döntést vették figyelembe, amikor a vitát lezárták és megállapodtak abban, hogy nem mennek szembe a Kúria döntésével a vagyonyilatkozatok rendszeres vizsgálatával kapcsolatos kérdésben. Nem lát arra indokot, hogy különböző ügyekben másként ítélik meg a kérdést. Támogatja a határozat-tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Úgy véli, a vita a körül kezd kialakulni, hogy adottnak tekintsenek-e egy kúriai gyakorlatot és az NVB alá van-e rendelve a Kúria döntésének. Ő máshonnan közelíti meg a kérdést, álláspontja szerint az NVB egy jogalkalmazó szerv, tehát ha úgy látják, hogy adott esetben, akár a jelenlegi konkrét ügyben abszurd eredményre vezetne egy olyan elvi tétel vagy egy korábbi döntésből kiolvasható elvi

tétel, ami jelen esetben a döntést jogellenessé, alaptörvény-ellenessé, vagy a választási rendszer szellemével ellentétessé tenné, akkor azt a Bizottságnak ki kell szűrnie és helyes döntést hoznia. Azt gondolja, hogy amikor a tagtársai érvként felhozták a rendeleti kormányzást, akkor nem annak a legitimitását kérdőjelezték meg, hanem elmondták, hogy amit korábban felvázoltak, az be is következett és az absztrakt lehetőség konkretizálódott. Vagyis mindent lehet rendeleti szinten szabályozni. Tehát az az absztrakt tétel, ami megszületett korábban és egy korábbi döntés alapjául szolgált, jelen esetben odavezetne, hogy gyakorlatilag, annak ellenére, hogy az Alaptörvényben szerepel a népszavazás intézménye, a gyakorlatban mégsem lehetne konkrét kérdések körében kivitelezni, mert a Kormány jelenleg annyi mindent szabályozhat rendeletben, hogy arra az abszurd eredményre vezetne ennek a doktrínának a következetes alkalmazása, hogy konkrét ügyekben akár alaptörvény-ellenes is az az alkalmazásmód, amit az elvárna a Bizottságtól. Álláspontja szerint ezekben az esetekben az NVB-nek „kutyakötelessége” félretenni azt a doktrínát, ami erre a rossz eredményre vezet. Ebben a jelenlegi konkrét ügyben a Bizottságnak olyan döntést kell hoznia, ami megfelel az Alaptörvénynek és a választási eljárásról szóló törvénynek, az előtte felszólaló tagtársai is emellett érveltek és ő is emiatt fog nemmel szavazni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál az elhangzott véleményekre. Elmondja, hogy a Bizottság gyakorlata szerint minden kérdésnél elsőként azt vizsgálják, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e, azt követően történik a tiltott tárgykörök, majd az egyértelműség vizsgálata. Visszautal a dr. Litresits András által említett példára és elmondja, hogy ha az Országgyűlés minden alkalommal magához tudná ragadni a kezdeményezést és törvényt tudna alkotni, akkor okafogyottá válna ez az alaptörvényi rendelkezés, amely kimondja, hogy az NVB-nek vizsgálnia kell az Országgyűlés hatáskörét. Megemlíti a dr. Litresits András által gyakran emlegetett stadionos példa mellett az autópálya díjjal kapcsolatos kezdeményezést, amikor azzal érvelt a Kúria, hogy ha kormányrendeletben szabályozta a jogalkotó az útdíjat, akkor az nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. Kéri a tagtársakat, hogy mivel minden ügy egyedi, szavazzon mindenki a legjobb belátása szerint.

További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a határozatot.

Szavazás:

A Bizottság 10 igen szavazattal, 5 nem szavazattal a Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy köznevelési intézményben 5. évfolyamtól tantárgyat csak az adott tantárgynak megfelelő szakos tanár taníthasson?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 39/2023. számú határozata\)](#)

2. Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Erőltetettnek tartja a határozattervezet indokolását. A kérdés maga is tartalmazza és az indokolás [20] bekezdése is rámutat, hogy a heti óraszámot a nemzeti köznevelésről szóló törvény határozza meg, tehát erre már nem tudta rámondani, hogy ezt a Kormány szabályozza, hiszen ez egy törvényben szabályozott óraszám. A kérdést elolvasva, a dr. Cservák Csaba által felvetett feltétel is teljesül, le van írva a törvény címe, a száma, a 6. melléklete, mégis úgy véli, hogy a Bizottság bizonyára képes lesz azt mondani, hogy a kérdés nem egyértelmű, hogy a heti óraszám hárommal csökkenjen. Már az előző kérdésnél is utalni akart a népszavazási törvény preambuluma, miszerint a demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében, a polgárok közvetlenül, népszavazás útján is részt vehessenek. Tehát ez a törvény is kimondja, hogy a hatalommegosztás része a nép.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, a hosszas indokolással egy adott témakörben, nem gondolja, hogy a választópolgárok számára ez egy bonyolult kérdés volna. Nem ismétli meg a dr. Litresits András által elmondottakat, de vele egyetértve azon az állásponton van, hogy a kérdés teljesen világos és egyértelműen megfogalmazott. Abszurdnak tartja a tervezet indokolását, amikor azt mondja, hogy a kérdés hitelesítésével a nagyszülő nem fogja átlátni az unokája órarendjét, ezzel nem tud egyetérteni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Véleménye szerint is nagyon furcsa helyzet lenne, ha a Bizottság azt állapítaná meg, hogy a kérdés nem egyértelmű. Ha a választópolgárok szempontjából nézik, nekik az a fontos, hogy csökkenjen a gyermekük, unokájuk munkaterhe. A Kormánynak, illetve az Országgyűlésnek lehetősége van arra, hogy ezen belül többféle megoldást válasszon, de olyan megoldásokat, melyek megfelelnek az esetleges választói döntésnek. Azért, mert kérelmező nem sorolja föl az összes lehetőséget – megjegyzi, hogy ha felsorolná, akkor azért nem felelne meg a

kívánalmaknak, mert túl bonyolulttá tenné a kérdést – nem indokolja, hogy erre a nagyon egyértelmű, nagyon egyszerű kérdésre azt mondják, hogy nem egyértelmű.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Elmondja, hogy nincs olyan kérdés, aminek ne lenne előre nem látható következménye. Erre hozza azt a példát, hogy amikor reggel eldönti, hogy busszal, vagy biciklivel menjen-e dolgozni, annak is olyan implikációi vannak, amiket garantáltan nem lát át, például, hogy mik a baleseti statisztikák, milyen környezeti károkat okoz, elütik-e útközben, milyen társadalmi következményekkel jár, ha a sérüléseit olyan képzett orvosok látják el, akiket húsz évvel korábban arra képeztek ki, hogy majd az ő lábtörését el tudják látni. Tehát nincs olyan népszavazási kérdés, ami a tőle elvárható hosszúságban lefedné azt a realitást, amivel a való életben az ember szembe találhatja magát. Ha a Bizottság folytatja azt a gyakorlatát, amikor egyszerűen azt indokolja meg, hogy milyen következményeket tud elképzelni, amit a választópolgár nem, akkor eljutnak egy olyan pontra, amikor az Alaptörvény szerint lehet, a gyakorlat szerint azonban nem lehet ma Magyarországon népszavazást tartani. Ezt nagyobb problémának tartja, mint azt, amit ki akarnak szűrni. Ez egy immanens része minden egyes kérdésnek, mégis úgy döntött az alkotmányozó hatalom, hogy engedi a népszavazás intézményét és kiépít köré egy struktúrát. Azt gondolja, hogy az NVB-nek ezt kell szem előtt tartania, mintegy vezércsillagként és csak ennek a célnak a szolgálatában határozhatja meg a saját gyakorlatát. Amikor a célt akadályozza a gyakorlat, akkor a gyakorlatot kell alakítani és nem pedig a célt elfelejteni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Lehel Zoltánnak

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Két gondolata támadt az elhangzottakra reagálva. Az egyik az értelmezhetőség kérdésével kapcsolatos. A köznevelési törvény 6. számú melléklete szerint három oszlopban szerepel a kötelező óraszámról szóló rendelkezés: testnevelés nélkül, testnevelési óraszám és a testneveléssel együttes óraszám. A népszavazási kezdeményezés ebből egyetlen oszlopot érint, tehát ha csak azt módosítják, az azt jelentené, hogy az óvodai esetben az 50, testneveléssel együtt érintett óraszám lecsökken 47-re, de a testnevelés nélküli, szintén 50 óraszám ugyanúgy marad, ami számára teljesen értelmezhetetlen. Mint ahogy az is, hogy ha 3 órával csökken a kötelező óraszám, azt a testnevelésből kell levonni, vagy a testnevelésen kívüli tantárgyakból, vagy valamilyen nem ismert vezérelv szerint, a kettőből megosztva, de hogyan? A népszavazás egyértelműségével kapcsolatban is aggályokat fogalmaz meg. A másik aggálya pedig az, hogy ha csökken az óraszám és az nem a testneveléssel, hanem az egyéb közismereti tantárgyakkal kapcsolatban, akkor az adott esetben az Alaptörvényben rögzített tanuláshoz való jogot is sértheti, ahol a törvény a tanulás legmagasabb fokának biztosítását írja elő célul.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Reagál a dr. Lehel Zoltán által elmondottakra. Szembeállítja az idézett Alaptörvényt a magyar iskolák jelenlegi helyzetével. Idézi egy korábbi politikus szavait, aki, ha meghívták egy állami tanintézménybe, mindig bement a mellékhelyiségbe, mert az mutatta meg legjobban az adott intézmény állapotát. Elmondja, hogy aki ebben az országban él, annak látnia kell, hogy jelenleg is tüntetések zajlanak, hogy évek óta megalázzák a tanárokat, alulfinanszírozzák, miközben 25%-os infláció van. Mindezek mellett méltatlannak tartja, hogy a heti óraszám csökkentéséről szóló kérdést sem akarja átengedni a Bizottság.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál a hozzászólásokra. Úgy véli, egyedülként dr. Lehel Zoltán volt az a hozzászólók közül, aki a jogalkotói egyértelműsége utalt, mindenki más a választópolgári egyértelműséget hozta fel. Bár egyszerűnek tűnik a kérdés, de nem az, illetve sokkal fontosabb, hogy a jogalkotó számára is egyértelmű legyen, hogy milyen módon tudja megvalósítani. A [35] bekezdése a tervezet indokolásának szól erről és álláspontja szerint ez sokkal fontosabb, mint hogy a választópolgár átlátja-e a döntése következményét. A dr. Litresits András és dr. Gönczi Gergely által idézett törvényi preambulum helyett az Alaptörvényre hívja fel a figyelmet, amely azt mondja ki, hogy a nép a hatalmát elsősorban választott képviselői útján gyakorolja és kivételesen közvetlenül.

További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 7 nem szavazattal a Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért Ön azzal, hogy a tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. mellékletben meghatározott testneveléssel együtt számított heti óraszama három órával csökkenjen?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 40/2023. számú határozata\)](#)

3. Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Fenntartja a korábban elmondott véleményét. Újfént idézi az Nsztv. preambulumát. Elmondja, hogy ebből a tételmondatból jutott el odáig a Kúria, hogy hogyan lehet elkaszálni népszavazásokat, arra való hivatkozással, hogy hatalommegosztásba ütközne. Majd idézi a kettős állampolgárságról szóló népszavazási kérdést: *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. törvény 19. paragrafusa szerinti magyarigazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”* Elmondja, hogy annak idején, ez a kérdés minden szűrőn átment, pedig korántsem tartja annyira egyértelműnek, mint a jelenleg tárgyalt népszavazási kezdeményezés kérdését.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Álláspontja szerint, amikor az egyértelműséget vizsgálják egy adott kérdésnél, érdemes a kályhától elindulni. Álláspontja szerint azért a Nemzeti Választási Bizottság dönt ezekben az ügyekben, mert a demokráciához szervesen kapcsolódik a népszavazás intézménye is és a demokrácia olyan társadalmi jelenség, ami nem egy vákuumban létezik, az individuumok egyfajta együttműködése maga a demokrácia is. Tehát amikor a Kúria, vagy az NVB által figyelembe vett bármilyen elv azt tételezi fel a választópolgárról, hogy egy vákuumban létezik, akkor alapvető hibát vét. Ha ezt a gyakorlatot konzisztensen követnék, az önmagával is ellentmondásban lenne, hiszen, ha vákuumban él a választópolgár, akkor egy esetleges népszavazás körül kialakuló társadalmi vitáról semmit sem tudna, értelemszerűen azt sem, hogy mikor lesz maga a népszavazás, el sem tud menni, kizárt egy eredményes népszavazás. Ha viszont nem vákuumban létezik és tisztában van a népszavazás körülményeivel, akkor várható, hogy azt megelőzi egy társadalmi vita, ami éppen arra való, hogy felkészítse a választópolgárt, hiszen nem azonnal kell, hogy tudja az implikációit ezeknek a kérdéseknek, hanem akkor, amikor bemegy a szavazófülkébe és leadja a szavazatát. Tehát megfelelő idő áll rendelkezésre, hogy az érdekeltek és az ellenérdekű felek felkészítsék ezekben a társadalmi vitákban a választópolgárokat és elérjék, hogy elegendő létszámban érezzék magukat kompetensnek ahhoz, hogy egy eredményes népszavazás létrejöhessen, hogy elmenjenek szavazni és úgy érezzék, hogy van véleményük. Úgy gondolja, hogy ha a Bizottság mindezt figyelmen kívül hagyja, akkor alapvető hibát vét, amiből könnyen juthatnak rossz konklúzióra.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Úgy véli, a felszólaló tagtársak általános jelleggel fogalmazzák meg a véleményüket, így ő is általánosságban szól hozzá. Elmondja, hogy a jelenleg hatályos Alaptörvényből a jogalkotói szándék egyértelműen kiolvasható, mely egy szubszidiárius jelleg, amikor országos népszavazás elrendelhető, nagyon-nagyon szűk körben engedélyezte a jogalkotó, ezt a szűk kört a

Kúria még inkább egy megszorító értelmezéssel szokta alkalmazni a döntései során. Megismétli korábban hangoztatott álláspontját, miszerint az NVB-nek jogalkalmazóként ezt kell követnie. A jelenleg tárgyalt kérdés tartalmával kapcsolatban bizonytalan, hiszen az Nktv. 26.§-ában kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretéről van szó. A feltett kérdés nem tartalmazza, hogy pontosan melyikre vonatkozik, ő úgy gondolja, hogy mindkettő időkeretét meg akarja növelni. Álláspontja szerint a választópolgár nem tudná értelmezni sem a tanóra, sem az időkeret fogalmát. Példaként említi az Nkt. 6. számú mellékletében megjelölt időkeretet, amely nem azonos a heti óraszámmal: a 8. évfolyamban 56 óra az időkeret, 31 a kötelező óraszám. Ez alapján gondolja, hogy az állampolgár számára nehezen értelmezhető, hogy melyikre vonatkozik a kérdés.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Kicsi Zselykének

Dr. Kicsi Zselyke Borbála NVB tag: Csatlakozik a dr. Lehel Zoltán által elmondottakhoz, illetve kiemeli, hogy jogértelmezési szempontból teljes mértékben egyetért vele. Kiemeli a tervezet [24] bekezdését, ami a választópolgári egyértelműséget taglalja. Álláspontja szerint, ha a Bizottság tagjai sem tudnak ezt illetően egységes véleményt megfogalmazni, hogyan tudnának a választópolgárok pontos választ adni a kérdésre.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Álláspontja szerint, melyet generális jelleggel irányadónak tart, a Kúria jogértelmezése az NVB-re nézve is kötelező. A magyar jogalkotásban egyértelműnek tekintendő, hogy a Kúria az egységes joggyakorlás, jogértelmezés letéteményese Magyarországon. A választási törvény is tartalmazza, hogy az NVB iránymutatása nem kötelező, azonban a Kúria jogértelmezése során kötelező jellegű aktusokat ad ki, a kényszer viszonylatában egyértelművé vált, hogy a Kúria jogértelmezése köti az NVB-t, akkor is ha nem értenek egyet vele.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Két dolgot szeretne megjegyezni, nem ismételve, a már elhangzottakat. Az egyik, hogy a Kúria nem tud olyan döntést hozni, ami nem bíróságokra kötelező. Az Alkotmánybíróságnak van csak erga omnes hatályú döntése, ami minden állampolgárra kötelező. Sem a bíróságok szervezetéről szóló törvény, sem az eljárásjogi törvények, semmilyen más, általa ismert jogszabályi előírás nem mondja ki, hogy nem bíróságra testületként, vagy eljáró tanácsként kötelező lenne a Kúria által hozott jogegységi, vagy bármilyen más típusú határozat. Mindezek mellett persze a Kúria gyakorlatát figyelemmel kell kísérniük, lehet vitatni, vagy egyetérteni vele, majd ügyis többségi döntést hoz a testületük. De nem hozhat minden egyes jogalkalmazó szervre kötelező döntést a Kúria, a jogegységi döntések sem erre vannak kitalálva,

bíróságokkal foglalkozik a Kúria. A konkrét ügygel kapcsolatban elmondja, hogy egy idealizált választópolgárból indul ki a tervezet, amikor azt állítja, hogy akkor tudja a választópolgár értelmezni a kérdést, ha minden egyes iskola helyi tantervét ismeri. Szürreálisnak tartja ezt a feltételt. Itt említi a tervezet [29] és [36] bekezdését, ami szerint a helyi tantervek különbözőségeit kellene átlátni ahhoz, hogy egyértelműen megfogalmazottnak tekinthető legyen a kérdés. Álláspontja szerint egy ilyen szintű absztrakció azt eredményezné, hogy gyakorlatilag csak a tökéletesen informált állampolgárok tudnak részt venni egy népszavazáson, senki más nem képes minden egyes kérdés összes kontextusát és mindenféle implikációit átlátni, tehát ha a Bizottság ezt fogadja el, akkor nincs semmilyen népszavazás.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Grundtner Andrásnak

Dr. Grundtner András NVB tag: Elmondja, hogy szívesen jogpozitívista és annak volt jogszabályi alapja, amikor igennel szavazott az első kérdésnél. De ennél a kérdésnél nem lát ilyet, csak a Kúria joggyakorlatát, egy absztrakciót, amihez képest a Bizottságnak mérlegelnie kell az adott tényállást, tehát, hogy mi a kérdés. Nem támogatja a tervezetet, mert véleménye szerint abban helytelen ez a mérlegelés.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Felkéri dr. Cservák Csaba NVB tagot, mutassa meg azt a paragrafust, amely kimondja, hogy a Kúria az NVB-t is kötelezi. Ahogyan dr. Fazekas Tamás elmondta, az Alkotmánybíróságról szóló törvényben van ilyen rendelkezés, amely szerint a döntése mindenkire kötelező, de a Kúriával kapcsolatban nem tud ilyenről.

Megemlíti egy 2014-es kúriai döntést azzal kapcsolatban, hogy lehet-e villanyoszlopokon kampányolni. Akkor a Kúria két hét elteltével hozott egy korábbi döntésével teljesen ellentétes tartalmú döntést, miután rájött, hogy az elsővel teljesen ellehetetlenítené az ellenzék kampányát.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Cservák Csabának adja meg a lehetőséget válaszadásra.

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Elmondja, hogy a bíróság döntése mindenkire nézve kötelező, a bírósági szervezet élén a Kúria áll, tehát továbbra is azon a véleményen van, hogy a Kúria jogértelmezéseit az NVB-nek is be kell tartania. Abban egyetért a tagtársakkal, hogy a Kúria döntését is lehet vitatni, kulturált, szakmai vita keretében, a tétéles jogot pedig meg lehet kérdőjelezni az Alkotmánybíróságra benyújtott panasszal, akár a Kúria döntését is.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 7 nem szavazattal a Totyik Tamás László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a helyi tanterv a tanórai foglalkozások időkerete harminc százalékanak felhasználásáról rendelkezessen?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 41/2023. számú határozata\)](#)

4. Gosztonyi Gábor magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Tájékoztatja a tagokat, hogy a kérelmező, Gosztonyi Gábor jelen van az ülésen. Kérdezi, kérelmezőt, hogy kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával.

Gosztonyi Gábor kérelmező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás biztosításának lehetőségéről, vagy annak elutasításáról.

Szavazás:**A Bizottság 20. számú jegyzőkönyvi döntése:**

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal támogatta, hogy kérelmező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót Gosztonyi Gábornak.

Gosztonyi Gábor kérelmező: Elmondja, hogy amikor Totyik Tamás kollégájával benyújtották az 5 kérdést, maximálisan szakmai szempontok vezették őket, mert a kérdések mind arra irányulnak, elfogadják-e, hogy a XXI. században visszatérjenek a 70-es évekhez, amikor minden 5. állami fenntartású intézményben tanított nem szakos, illetve egyáltalán pedagógus végzettség nélküli kolléga. Elfogadják-e azt, hogy minden 3. intézményben végzett pedagógus tanít nem a szakjának megfelelő tantárgyat. Ugyanígy szeretnék elérni a diákok munkaterheinek a csökkentését, erről szólt a 2. kérdésük, amit a Bizottság nem talált egyértelműnek. Elfogadhatatlannak tartják, hogy például egy 3. osztályos gyermeknek 25-27 órája van hetente, míg egy középiskolásnak, 11. osztályban 37 órája van és itt nem a szakképzést, hanem a

gimnáziumot nézik. Ha hozzáveszik, hogy mennyi idő fölkeszülni a következő nap ugyanennyi órájára, ez összességében, átlagban napi 7-8 órát jelent. Azt gondolja, nem elvárható egy tinédzsertől, hogy napi 8 óránál többet foglalkozzon egy dologgal, eszerint próbálták szakmai módon összeállítani a kérdéseket. Tiszteletben tartják a Bizottság döntését, de biztosan meg fogják fellebbezni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, kivéve a [21] bekezdésben leírtakkal, miszerint a felvételi körzet szerinti település meghatározása egyértelmű. Ugyanakkor a [20] bekezdés leírja, hogy az állami fenntartású iskola megszüntetéséről a köznevelésért felelős miniszter jogosult dönteni. Elmondja, hogy az ország vezetése annyira becsüli a tanárokat, a diákokat és Magyarország jövőjét, hogy a Belügyminisztérium felügyeli az oktatást. A kérdés a miniszteri jogkört akarja leszűkíteni egy helyi népszavazásra, ezért ő nem látja azt az ütközést, amit a tervezet leír.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Elmondja, hogy az NVB előző ülésén bizonyos szempontból hasonló ügyet tárgyaltak az akkumulátorgyárakkal kapcsolatban. Azzal a döntéssel sem értett egyet, miután az Alaptörvény lehetővé teszi kötelező népszavazási témák kiírását, ezért nem állja meg a helyét az az indoklás, hogy ez csak az Alaptörvény módosításával lenne megoldható. Álláspontja szerint hitelesíteni kellene a Bizottságnak ezt a kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: A jegyzőkönyv kedvéért idézi az Nsztv. 33. §-át: „*A képviselő-testület helyi népszavazást köteles elrendelni abban a kérdésben, amelyben törvény vagy önkormányzati rendelet helyi népszavazás megtartását írja elő.*” Rávilágít, hogy a jelenleg tárgyalt népszavazási kezdeményezés is arra irányul, hogy legyen egy olyan törvény, hogy ebben a kérdésben kelljen helyi népszavazást tartani, ez benne van a népszavazási törvényünkben, minden más csak maszlag.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Idézi a bíróságok szervezetéről szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-át, amely kimondja, hogy a bíróságok határozata mindenkire kötelező, beleértve az NVB-t is, a Kúria iránymutatása pedig a bíróságokra.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Sajnálataát fejezi ki amiatt, hogy a tervezet [22] fejezetével egyet kell értenie. Bár megérti a kezdeményezés célját és a kérdésfeltevés logikáját, mégis a tervezetet támogatja: helyi népszavazás tárgya nem lehet iskola bezárása. Álláspontja szerint nem ez a megfelelő eszköz, a köznevelési törvényt kellene módosítani.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Tévesnek tartja dr. Cservák Csaba tagtársa érvelését arra vonatkozóan, hogy a Kúria döntése kötelező lenne az NVB-re nézve. Ha például kimondaná, hogy nem tarthatják adott helyen az üléseiket, az kötelező lenne. De az, hogy hoz egy döntést és a Bizottságnak legközelebb hasonló témában, egyéneként – hiszen testületként döntenek – annak megfelelő döntést kellene hoznia, ilyen értelemben nem kötelező rájuk nézve a Kúria döntése.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Elmondja, hogy amit itt, most a Bizottságnak vizsgálnia kell, az egy eseti kérdés, nem a mögöttes célt kell vizsgálniuk. Azt, hogy a népszavazási kérdés Alaptörvénybe ütközik-e. Álláspontja szerint a kérdést, még akkor is, ha becsülendő és jó a mögöttes álló kezdeményezés, nem bocsáthatják népszavazásra. 2020. április 1-én változott a precedensrendszer Magyarországon. A jogegységi határozatok korábban is kötelezőek voltak, a kollégiumi vélemények ajánlottak voltak, de attól kezdve a Bírósági Határozatok Tárában közzétett eseti döntések is a bírósági jogértelmezésnél kötelezőek lettek. Nem vitatja azt, hogy a Bizottság hozhat konkrét tényállás alapján olyan döntést, mely eltér a kúriai döntéstől, de ő személy szerint biztosan nem fog, mert igazodik a kúriai döntéshez.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Cservák Csabának adja meg a szót

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Úgy véli, hogy messzire vinne arról vitázni, hogy egy hosszú, bonyolult precedensből mi a kötelező. Abban egyetért dr. Avarkeszi Dezsővel, hogy döntéshozóként lehet mérlegelni, hogy ebből az ügyből milyen precedensértékű szabályok vonatkozhatnak az NVB-re. Ebben a konkrét ügyben úgy érzi, hogy kötve vannak és igazodik az előzőekhez.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Álláspontja szerint az az érvelés nem állja meg a helyét, miszerint helyi népszavazást csak a helyi önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdésben lehet tartani. A korábban általa említett [21] bekezdés mondja ki, hogy a felvételi körzet szerinti település egyértelmű számára, majd a [24] bekezdés sorolja fel,

hogy a KLIK jelöli ki, tehát a tankerületi központ határozza meg és teszi közzé a felvételi körzetét és be kell szerezni az érintett települési önkormányzatok véleményét, tehát több települést érint a felvételi körzet, ezért nem áll az az érv, hogy ez csak egy helyi népszavazás, hiszen több települést érint.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Elmondja, hogy a [22] bekezdés kapcsán azt mondja a tervezet, hogy a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet népszavazást tartani, de itt a kérdés erre csak közvetve vonatkozik, közvetlenül nem. Azonban elképzelhető olyan jogalkotás, amivel el lehet érni azt, hogy adott esetben a miniszteri aktus népszavazáshoz legyen kötve. Ez törvénymódosítással kellene, hogy járjon, ami megalapozná a hatáskörét is a helyi népszavazásnak. Tehát, amikor a helyi népszavazás az országos népszavazás alapján létrejönne, akkor a helyi népszavazásnak meglenne az alapja, hiszen a jogalkotónak már a szükséges törvénymódosításokat eszközölnie kellett. Emiatt azt gondolja, hogy a tervezet nem megfelelően mérlegelte az irányadó szempontokat.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Reagál a dr. Gönczi Gergely által elmondottakra. Másképp értelmezi, mint tagtársa, hiszen az Alaptörvény mondja ki, hogy a helyi önkormányzati ügyekben lehet helyi népszavazást tartani. Amennyiben az Országgyűlés kötelező jellegű népszavazást írna elő, a döntéshozó az az állampolgárok közössége lenne, tehát a hatáskörnek a címzettje nem az önkormányzat lenne, hanem a választópolgároknak a közössége. Emiatt ez már nem helyi népszavazás lenne, amihez az Alaptörvény módosítására volna szükség.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Gönczi Gergelynek adja meg a lehetőséget a válaszadásra.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Azt gondolja, van lehetőség olyan törvény megalkotására, amely ezt a speciális választópolgári igényt kielégíti azzal, hogy egy olyan speciális hatáskört telepít a helyi képviselő-testületre, hogy a népszavazás eredményének megfelelő döntést hozzon. Álláspontja szerint a Bizottságnak jelenleg azt kell megvizsgálnia, hogy kialakítható-e olyan jogi környezet, amiben később ez a népszavazás megtartható. Ez a kérdés nem közvetlenül helyi népszavazásra irányul, hanem egy olyan országos népszavazásra, amiből majd következhetnek bizonyos esetben helyi népszavazások. Azt pedig lehetővé lehet tenni azáltal, hogy odatelepít egy speciális hatáskört a jogalkotó addigra, mire ez helyi népszavazás lezajlik.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 10 igen szavazattal, 5 nem szavazattal a Gosztanyi Gábor magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *Egyetért-e Ön azzal, hogy állami fenntartású általános iskolát csak a felvételi körzet szerinti településen megtartott helyi népszavazás támogató döntése esetén lehessen megszüntetni?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 42/2023. számú határozata\)](#)

5. Gosztanyi Gábor magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak kérelmező hozzászólásának lehetőségéről, vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 21. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal támogatta, hogy kérelmező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesse.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót Gosztanyi Gábornak.

Gosztanyi Gábor kérelmező: Elmondja, hogy a jelenlegi jogszabályok megengedik, hogy végzettség nélkül tanítsanak és azt is – és ez a gyakorlatban is megjelenik – hogy van pedagógus végzettségük, de nem a szakjuknak megfelelő tantárgyat tanítják. Ez minden 3. intézményben előfordul, ezek nem légből kapott adatok, hanem az ilyenkor szokásos és minden évben elvégzett kompetencia mérésekből, az intézményvezetők válaszaiból állítanak össze. Ő maga végzett pedagógusként is azt gondolja, hogy a XXI. századi feltételeknek ez nem felel meg. Elfogadhatatlannak tartja, hogy egy felsős diák ne lásson 3D-ben egy informatika, fizika vagy biológia tanárt. Az még szerencsés, ha ezeket a tárgyakat reál végzettségű kolléga oktatja, de számos helyen tapasztalja azt, hogy magyar-történelem szakos pedagógusnak kell beállnia. Ő maga történelem szakosként bizonyosan nem tudna reál tárgyat olyan mértékben tanítani, ami a diákok XXI. századi igényeinek megfelelően, illetve kompetenciájának, készségeinek, képességeinek fejlesztését meg tudná valósítani. Többek között ezért is fogalmazták meg ezt a kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Újra felolvassa az Nsztv. preambulumát. Érti, amit elnök úr logikus érveként mondott, hogy tiltott tárgykörök között van, hogy Országgyűlés hatásköre legyen. A Kormány ezt nem eredetiben kapta meg, hanem származékosan az Nkt-ból, onnan lett lepasszolva a Kormánynak, az Országgyűlésnek szíve joga ezt visszavenni, átadni másnak, ez jogalkotói kompetencia. Álláspontja szerint minden olyan kúriai érvelés, ami arra irányul, hogy hatalommegosztás és egyebek, contra legem, mert ez van az Nsztv-ben. Elmondja, hogy az Alkotmánybíróságról szóló törvény 39. § (1) bekezdése mondja ki, ha a törvény eltérően nem rendelkezik az Alkotmánybíróság döntése mindenre nézve kötelező. Mivel jövőre választások lesznek, ezért utal arra, hogy a 2019-es önkormányzati választásoknál az Alkotmánybíróság meghozta a 27-es számú határozatát, amelyből a következőket szeretné idézni: „az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva megállapítja az Országgyűlés az alaptörvény 9. cikk (1) bekezdésébe ütköző mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi 36-os törvény 144. § (4) bekezdés b) pontja szerinti hozzájárulás kapcsán nem alkotta meg a politikai hirdetés indokolatlan és aránytalan korlátozásának kizárását garantáló szabályokat. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2019 december 31-ig tegyen eleget.”

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdéshez kapcsolódva szól hozzá. Abszurdnak tartja azt a következtetést, hogy ha az Országgyűlés valamilyen végrehajtási hatáskört a Kormányra átruház, az onnantól érinthetetlen volna. Az, hogy az Országgyűlés hatáskörébe kell, hogy tartozzon egy kérdés, azt szolgálja, hogy az Országgyűlést fogja kötni, tehát olyasmire nem kötelezhető, amit nem tud megtenni, vagy nem a hatáskörébe tartozik. Példaként említi, hogy nyilván arról, hogy az ENSZ Alapokmányba beleírják, hogy Magyarország a legkirályabb ország, nem lehet népszavazást tartani, hiszen az Országgyűlés, ha akarná sem tudná az ENSZ Alapokmányt módosítani, nem tartozik a hatáskörébe. Azonban ettől élesen elkülönül az a kérdés, hogy az Országgyűlés által a Kormányra ruházott jogalkotást ne vehetné vissza. Az Alkotmánybíróságnak ez a megközelítése azt jelentené, hogy ha egyébként az Országgyűlés hozna olyan törvényt, amire azt mondaná a Kormány, hogy ezt ő korábban megkapta és neki van benne hatásköre, akkor alkotmányellenes lenne az Országgyűlés törvényének az a része, amiben ráruházott hatalmánál fogva valamiben törvényt szeretne hozni, ez pedig azzal az alapelvvel ütközik, amit itt az NVB ülésein rendszeresen hallanak, hogy alapvetően a hatalomgyakorlás a választott képviselők útján történik. Tehát ha az állampolgár a választott képviselője útján nem gyakorolhatja a hatalmát, mert akár korábban, egy

előző Kormány idején, az Országgyűlés a Kormányra delegálta ezt a jogalkotási hatáskört, de közvetlenül sem teheti meg, mert az már kivételesnek számít, vagyis gyakorolta már a választott képviselő útján. Azt gondolja, ez oda vezet, hogy nem látják a fától az erdőt és ez a jelenleg tárgyalt kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, hiszen törvényt lehet róla alkotni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Elmondja, hogy ha azt az értelmezést fogadják el a jövőre nézve, ami a határozattervezetben szerepel, az gyakorlatilag odavezet, hogy amíg egy magasabb szintű jogszabályt, ami az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, lehet népszavazással befolyásolni, addig egy alacsonyabb szintű jogszabály egyfajta immunitást tud kapni és a kormányrendelet esetén nem tudnak hozzájárulni olyan népszavazási kérdéshez, mint ez a mostani. Teljesen feje tetejére állítja az egész népszavazás célját, függetlenül attól, hogy kivételes-e vagy sem ez a jogintézmény.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Álláspontja szerint, ha dr. Gönczi Gergely értelmezését fogadják el, akkor mindenről lehetne népszavazást tartani, hiszen az, hogy mi tartozik önkormányzati hatáskörbe, azt is törvény, az Möt. írja elő. Akár helyi ügyekről is lehetne országos népszavazást tartani, arról is, hogy mi a helyi ügy.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a lehetőséget dr. Gönczi Gergelynek a válaszadásra.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Azt gondolja, hogy az, hogy a helyi közösségnek van egy autonómiája elkülönítendő kérdés attól, amire dr. Fazekas Tamás is rámutatott, hogy jogforrási hierarchiából is következik, ez nem egymásnak megfeleltethető két esetkör, eltér az alapjogi megítélése a helyi közösség önrendelkezési jogának és a Kormánynak. Fenntartja azt az álláspontját, hogy ha a nép nem gyakorolhatja választott képviselői útján a hatalmát, meg közvetlenül sem, akkor vajon hogyan.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában felteszi szavazásra a határozattervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 10 igen szavazattal, 5 nem szavazattal a Gosztonyi Gábor magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy köznevelési intézményben tanórai foglalkozást csak pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettséggel rendelkező személy tarthasson?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 43/2023. számú határozata\)](#)

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megköszöni a tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát. A napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

Dr. Sasvári Róbert
a Nemzeti Választási Bizottság elnöke